

ЦЕНТРОВЕ ПО ТРАНСФУЗИОННА ХЕМАТОЛОГИЯ – ФУНКЦИИ, ОСНОВНИ ЗАДАЧИ, УСТРОЙСТВО, ДЕЙНОСТ И СТРУКТУРА

Д-р Жанина Йорданова Иванова дм



УВОД

Трансфузионната хематология е основна медицинска специалност и научна дисциплина, която представлява съвкупност от организирани дейности за промоция и организация на безвъзмездното и доброволно кръводаряване, вземане, диагностика, преработване, контрол, съхранение, разпределение, експедиция и клинично приложение на кръвта, кръвните съставки и плазмените продукти, диагностика и лечение на реакциите и усложненията след приложението на кръвта и кръвните съставки, планиране и осигуряване на медицинските нужди на лечебните заведения за болнична помощ и диспансерите с легла с кръв и кръвни съставки при нормални и бедствени ситуации, имунохематологична диагностика на пациенти, трансфузионен надзор.

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ В ЦТХ 1

- ❖ Всички дейности, свързани със специалността "трансфузионна хематология", се извършват при спазване на правилата на добрата практика.
- ❖ Основните дейности са регламентирани от ЗККК, Медицински стандарт по Трансфузионна хематология, Наредба 18/2004 и Правилник за устройството и дейността на центровете за трансфузионна хематология

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ В ЦТХ 2

❖ В ЦТХ се извършват следните дейности:

1. планиране на нуждите от кръв и кръвни съставки за задоволяване на медицинските нужди на лечебните заведения в териториалния обхват на дейност и за производство на лекарства от плазма;
2. планиране на медицински изделия за вземане и съхранение на кръв и кръвни съставки за лечебните заведения в териториалния обхват на дейност и ин витро диагностични изделия за нуждите на центъра;
3. промоция, организация, набиране и задържане на кръводарители;
4. подбор на донори и вземане на кръв и кръвни съставки;
5. преработване на взетата кръв;
6. имунохематологична диагностика на всяка единица взета кръв и кръвни съставки;
7. диагностика на всяка единица взета кръв и кръвни съставки за трансмисивни инфекции;
8. валидиране на процесите;

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ В ЦТХ 3

9. съхранение, разпределение и експедиция на кръв и кръвни съставки;
10. поддържане на резерв от кръвни продукти;
11. извършване на имунохематологични изследвания на пациенти и подбор на кръв и кръвни съставки за всеки конкретен пациент;
12. постигане на оптимално приложение на кръвни съставки;
13. управление на качеството;
14. качествен контрол на дейностите в ЦТХ;
15. създаване и поддържане на регистър на второ ниво в съответствие с изискванията на Наредба № 29 от 2004 г. за условията и реда за съставяне, обработване, съхраняване и предоставяне на информация от регистъра по чл. 36 ЗККК и за формите за документация (ДВ, бр. 82 от 2004 г.) (Наредба № 29 от 2004 г.);
16. оказване на експертна, методична и консултативна помощ във връзка с извършване на дейностите по трансфузионна хематология, регламентирани в ЗККК;
17. обучение на служителите на ЦТХ и на служителите от ОТХ в съответния териториален обхват на дейност;
18. трансфузионен надзор

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ В ЦТХ 4

► В Националния център по хематология и трансфузиология (НЦХТ) освен посочените дейности се извършват и:

1. научноизследователска и приложна дейност в областта на трансфузионната хематология;
2. дейности, свързани с разработване на националната политика по трансфузионна хематология;
3. експертна, контролна, референтна и консултативна дейност в областта на трансфузионната хематология;
4. организация на външен контрол на уменията в имунохематологичните лаборатории в страната и в лаборатории, извършващи имунохематологична дейност на пациенти;
5. обучение на лекари, медицински специалисти и биолози от цялата страна в областта на трансфузионната хематология;
6. методично ръководство върху дейността на ЦТХ;
7. създаване и поддържане на регистър на първо и второ ниво;
8. планиране по чл. 26 ЗККК.

ДЕЙНОСТИ В ОТХ 1

В МБАЛ с ОТХ се извършват следните дейности:

1. промоция, организация, набиране и задържане на кръводарители;
2. съхранение и експедиция на кръвни съставки;
3. извършване на имунохематологични изследвания на пациенти и подбор на кръв и кръвни съставки за всеки конкретен пациенти;
4. планиране на нуждите от кръв и кръвни съставки за задоволяване на медицинските нужди на лечебните заведения в областта;
5. планиране на медицински изделия за вземане и съхранение на кръв и кръвни съставки за лечебните заведения в областта и ин витро диагностични изделия за нуждите на отделението;
6. подбор на донори и вземане на кръв и кръвни съставки;
7. валидиране на процесите;
8. съхранение и експедиция на кръвни съставки;

ДЕЙНОСТИ В ОТХ 2

9. поддържане на резерв от кръвни съставки;
10. управление на качеството;
11. качествен контрол на дейностите в отделението;
12. създаване и поддържане на регистър на трето ниво в съответствие с изискванията на Наредба № 29 от 2004 г.;
13. оказване на консултативна помощ по отношение на използването на кръвта и кръвните съставки на структурите на съответната болница и на тези на територията на областта;
14. обучение на служителите в ОТХ и на служители в другите отделения на болницата, които са ангажирани с клинично използване на кръв и кръвни съставки;
15. трансфузионен надзор.

ДЕНОСТИ В ЛТХ

❖ В лечебни заведения за болнична помощ, в които има разкрита лаборатория по трансфузионна хематология, се извършват следните дейности:

1. промоция на доброволното и безвъзмездно кръводаряване;
2. извършване на имунохематологични изследвания на пациенти и подбор на кръв и кръвни съставки за всеки конкретен пациент;
3. съхранение на кръв и кръвни съставки;
4. оказване на консултативна помощ по отношение на използването на кръвта и кръвните съставки на структурите на съответната болница;
5. трансфузионен надзор;
6. в лабораторията по трансфузионна хематология не могат да се извършват дейности по подбор на донори, кръводаряване и вземане на кръв по смисъла на чл. 6, ал. 1 ЗККК; в тези лаборатории вземане на кръв се извършва само за нуждите на имунохематологичната диагностика на пациентите на лечебното заведение;
7. в лабораторията по трансфузионна хематология може да се взема предоперативно кръв от пациенти за автохемотрансфузии.

❖ В лечебни заведения за болнична помощ без разкрита лаборатория по трансфузионна хематология се извършва:

1. преливане на кръв и кръвни съставки;
2. трансфузионен надзор.

❖ В имунохематологични лаборатории към ДКЦ, МЦ и самостоятелни медико-диагностични лаборатории се извършва имунохематологична диагностика на амбулаторни пациенти с изключение на претрансфузионните тестове за съвместимост.

СТРУКТУРА НА ТРАНСФУЗИОННАТА СИСТЕМА

❖ Структурата на ЦТХ задължително включва следните административно и/или функционално обособени структури за:

1. управление на качеството и контрол на кръвта и кръвните съставки, както и трансфузионен надзор;
2. промоция и организация на кръводаряването;
3. кръводаряване с обособеност за стационарни и подвижни екипи;
4. преработване на кръвта;
5. диагностика на кръвта и кръвните съставки;
6. съхранение, разпределение и експедиция на кръв и кръвни съставки;
7. клинична трансфузиология и имунохематологична диагностика на пациенти;
8. административно-стопански и финансов отдел.

❖ Структурата на НЦХТ освен изброените включва и:

1. звено за мониторинг, анализ, организация и информационно осигуряване на трансфузионната система в Р. България;
2. производствени звена за производство на лекарства от плазма и ин витро медицински изделия от кръв.

❖ Структура на ОТХ- задължително се осигуряват дейности по:

1. промоция и организация на безвъзмездното и доброволно кръводаряване;
2. кръводаряване със стационарни и подвижни екипи;
3. клинична трансфузиология и имунохематологична лаборатория;
4. съхранение и експедиция.

ПЕРСОНАЛ

Минимални изисквания към броя на медицинския персонал в ЦТХ

Лекари 15

Мед. сестри 14

Мед. Лаборант 14

Минимални изисквания към брой на медицинския персонал в ОТХ:

Лекари 2

Мед. сестри 4

Мед. лаборанти 5

ОРГАНОГРАМА НА РЦТХ ВАРНА

- ❖ РЦТХ Варна като част от трансфузионната система осъществява своята дейност съгласно ЗККК, МС по ТХ и Наредбите към него.
- ❖ Центърът се състои от следните функционално обособени структурни единици:
 1. Ръководство – Дирекция
 2. Отделение „Управление на качеството и контрол на кръвта и кръвните съставки”.
 3. Отделение „Кръводаряване”.
 - 3.1. Звено „Промоция и организация на кръводаряването”;
 - 3.2. Екипи „Стационарно кръводаряване и картотека на кръводарителите”;
 - 3.3. Подвижен екип за кръводаряване;
 4. Отделение „Диагностика на дарената кръвта”.
 - 4.1. Лаборатория „Имунохематологична диагностика на кръвта”
 - 4.2. Лаборатория „Скрининг на кръвта за трансмисивни инфекции”

ОРГАНОГРАМА НА РЦТХ ВАРНА

5. Отделение „Преработка на кръвта“.

5.1. Екипи „Преработка на кръвта“

5.2. Звено „Карантина и етикетиране на кръвта“

6. Отделение „Клинична трансфузиология“.

6.1. Лаборатория „Имунохематологична диагностика на пациенти“;

6.2. Звено Съхранение и експедиция на кръвни съставки“;

7. Административно – стопански отдел.

7.1. Административна служба и личен състав;

7.2. Финансово – счетоводно звено

7.3. Техническа поддръжка

ОРГАНОГРАМА НА РЦТХ ВАРНА

- ❖ Щатното разписание, броят и видът на отделенията и лабораториите се определят от директора на центъра, съобразено с обема на дейност и нуждите на центъра в съответствие с медицински стандарт „Трансфузионна хематология.
- ❖ Отделенията са структурни звена в центъра, ръководени от началници на отделения - лекари с призната специалност по трансфузионна хематология, назначени след конкурс съгласно по КТ и вътрешните правила за управление на човешките ресурси.
- ❖ Звената и лабораториите са структурни единици в центъра, ръководени от лекар с призната специалност по трансфузионна хематология или лице с образователно квалификационна степен магистър и с допълнителна квалификация по съответната ключова област от специалността трансфузионна хематология.
- ❖ Административно-стопанското звено се състои от административни и стопански звена, обслужващи дейността на центъра, ръководени от лица със съответната специализация .
- ❖ Финансово–счетоводното звено е структурно звено в центъра ръководено от лице с образователно квалификационна степен магистър по специалността „Счетоводство и контрол” или магистър с висше икономическо образование и поне 2 години стаж като счетоводител

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- ❖ Центърът е лечебно заведение по чл. 5 ал. 1 от Закона за лечебните заведения, юридическо лице на бюджетна издръжка за специфичните си функции, второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на здравеопазването със седалище и адрес на управление: Варна, бул. Цар Освободител № 100 и териториален обхват на дейност: области Варна, Добрич, Силистра, Шумен и Търговище.
- ❖ Центърът е с предмет на дейност: промоция и организация на кръводаряването, планиране на кръв и кръвни съставки и медицински изделия; вземане, диагностика, преработване, транспорт, съхраняване, разпределение на кръв и кръвни съставки и осигуряването на тяхното качество, ефективност и безопасност и имунохематологична диагностика на пациенти.
- ❖ Центърът осъществява своята дейност на районно ниво, самостоятелно и в сътрудничество с останалите лечебни заведения, както и с други ведомства, организации и институции.
- ❖ Центърът осъществява дейността си в съответствие с разпоредбите на Кодекса на труда, ЗЗ, ЗЛЗ, ЗККК, МС по ТХ и други закони и подзаконовни документи при спазване на правилата за Добра лабораторна практика и Добрата производствена практика.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО

Д-Р Жанина Йорданова Иванова дм

